

Školitelský posudek na magisterskou práci **Bc. Jana Havlíčka: Potravní ekologie vrabce domácího v současném vesnickém osídlení.**

Avifauna lidských sídel nabízí mimořádně zajímavá témata ornitologickému výzkumu. Rychlá proměna měst i vesnic staví před jejich ptačí obyvatele nutnost přizpůsobovat svoji biologii měnící se hnízdní i potravní nabídce stejně tak jako novým predátorům či kompetitorům.

Jedním z nejnápadnějších zástupců avifauny lidských sídel je nepochybně vrabec domácí. Jeho populace se ale v posledních desetiletích ve většině evropských zemí rychleji či pomaleji zmenšují. Byly vysloveny snad všechny nemyšlitelné hypotézy o příčinách tohoto úbytku, jejich podpora terénními daty má ovšem větší či menší mezery.

Zaplnit jednu z nich se měl pokusit Honza Havlíček. Vzhledem k zájmům školitele nepřekvapivě se týkala potravy. Z venkovských sídel mizí v posledních padesáti letech malochovy nejdříve velkých a posléze i drobných hospodářských zvířat, po roce 1990 se místy přidávají i velkochovy, které je původně nahrazovaly. Mění se i povaha zeleně. Okrasné zahrady střídají užitkové; pravidelně stříhané uniformní trávníky nepravidelně kosené nebo spásané, s pestrým druhovým složením. Všechny tyto změny by mohly negativně ovlivnit složení potravní nabídky.

Úkolem Honzy Havlíčka bylo barevně označit hnízdící vrabce, sledovat je a kvantitativně zachytit jimi využívané potravní mikrobioty. Na první pohled se jedná o jednoduchý úkol, ve skutečnosti však bylo nutno překonat celou řadu překážek. Vrabci se ukázali být překvapivě inteligentními ptáky, které je možno určitým způsobem chytit jen jednou. Sledování naráželo na členitost vesnického prostředí a nepřístupnost řady prostorů, kde vrabci hnízdí nebo se krmí. Vše se podařilo Honzovi Havlíčkovi postupně překonat a shromáždil materiál, který umožnil ukázat, že vrabci skutečně preferují pro sběr potravy mikrobioty, které z vesnic postupně mizí – malochovy hospodářských zvířat a ruderály. Potud jsem s výsledky jeho diplomové práce spokojen.

Honza Havlíček je nepochybně velmi schopným ornitologem s nadprůměrnými terénními zkušenostmi, za které vděčí své mimořádně aktivní povaze. A právě tato hyperaktivita zjevně způsobila, že má spokojenost s ním není neochvějná. Honza Havlíček se v průběhu let, kdy pracoval na diplomové práci, věnoval řadě dalších ornitologických projektů, o dalších konáních, jako je lezení po výškách, nemluvě. To se pochopitelně nemohlo neobrazit především v množství shromážděného materiálu. Předpokládal jsem, že se v diplomce podaří porovnat dvě lokality s odlišnými biotopovými podmínkami a že budou vytvořeny předpoklady pro sledování potravy mláďat. Ani jedno se bohužel nepodařilo, což bude nemálo ztěžovat přípravu doktorského, k níž se Honza Havlíček chystá.

Přes tyto výhrady jsem s prací Honzy Havlíčka vcelku spokojen, neboť výsledky, které získal, poskytují solidní východisko pro další výzkumy. Nemám proto pochybnosti o její úspěšné obhajobě.

Č.B. 17.1. 2014

Roman Fuchs

